

Ota huoli puheeksi

Jos sinulle herää lasta koskeva huoli, asia on syytä ottaa puheeksi. Huolen puheeksioton menetelmä on työ- ja ajattelutapa, joka auttaa valmistautumaan keskusteluun huoltajien kanssa. Sen avulla voidaan ottaa hankalat asiat puheeksi kunnioittavasti ja ennen kaikkea rakentavasti. Puheeksi otetaan nimenomaan henkilökohtainen ja konkreettinen lasta koskeva huoli, ei lapsen tai perheen ongelma.

Puheeksiotto ei ole helppoa, ja se saattaa aiheuttaa torjuviakin reaktioita. Puheeksiotto kannattaa kuitenkin aina, sillä se tarjoaa mahdollisuuden hälventää lasta koskevaa huolta.

Huolen puheeksioton tavoite on avata vuoropuhelu sekä turvata kodin ja päivähoidon välisen avoimen ja toimivan yhteistyön jatkuminen.

Puheeksioton menetelmä koostuu kysymyksistä, joiden avulla voi valmistautua

1. Kun huoli herää, pohdi:

- Mistä olet huolissasi? Miksi haluat järjestää keskustelun? Konkretisoi huolesi ja havaintosi - älä tee johtopäätöksiä.
- Mitä tapahtuu, jos et ota asiaa puheeksi?
- Kuinka suuri huolesi on?

2. Valmistaudu keskusteluun miettimällä:

- Missä asiassa tarvitset apua ja yhteistyötä huoltajan kanssa?
- Miten kutsut huoltajan keskusteluun siten, että lisäät turvallisuutta ja avoimuutta itse tapaamisessa?
- Miten kerrot keskustelun tarkoituksesta?
- Miten mahdollisesti huoltaja kokee sinut - oletko tuki vai uhka?
- Miten sinä koet huoltajan?
- Mikä olisi tapaamisen toivottava lopputulos?
- Miten toiveikkaaksi arvioit tilanteen? Ärsyttääkö jokin tilanteessa sinua?
- Millaisesta tuesta tai toimista ajattelet huoltajan hyötyvän?
- Miten ajattelit ilmaista huolesi, jotta puhettasi ei tulkita moitteeksi tai syytökseksi? Miten aloitat keskustelun?
- Pohdi ja ennakoi, kuinka puheeseesi reagoidaan? Mikä on välitön reaktio? Voiko se vaikuttaa yhteistyön sujumiseen tuonnempana?
- Miten varmistat vuorovaikutuksen syntymisen, kuulluksi tulemisen ja jatkamisen mahdollisuuden?

3. Keskustelun jälkeen arvioi:

- Miten toteutit puheeksioton?
- Sujuiko keskustelu, kuten ennakoit? Koitko jotain yllättävää?
- Miltä lapsen tilanne näyttää keskustelun jälkeen? Mikä herättää toiveikkuuttasi? Mikä huolestuttaa edelleen?
- Miten yhteistyö huoltajan kanssa jatkuu?

www.lastenseurassa.fi

Puheeksioton peukalosäännöt

Huolen puheeksioton menetelmän voi tiivistää seuraaviin kohtiin:

1. Pohdi omaa huoltasi ja mieti, missä asioissa aidosti tarvitset huoltajien apua lapsen tukemisessa.
2. Mieti, mikä lapsen kanssa työskentelyssä on hyvää ja toimivaa.
3. Pohdi, miten voisit ilmaista sekä hyvät asiat että huolesi siten, ettei puhettasi tulkita moitteeksi tai syytteeksi.
4. Ennakoi, mitä tapahtuu, jos teet sen, mitä ajattelit – miten sanoihisi reagoidaan.
5. Etsi ajatuskokein ja mahdollisesti työkaverisi kanssa ääneen puhuen tapaa, joka ennakoitisi mukaan aukaisee mahdollisuuksia puhua, kuunnella ja jatkaa yhteistyön rakentamista.
6. Muuta lähestymistapaasi, jos ajatuskokeesi tuottaa kielteisen tunteen, että dialogiin ei päästä tai sitä ei voi pidemmälläkään aikavälillä jatkaa.
7. Kun tunnet, että olet löytänyt rakentavan ja kunnioittavan lähestymistavan, ota huolesi puheeksi sopivan ajan tullen, sopivassa paikassa.
8. Kuuntele ja ole joustava varsinaisessa keskustelussa. Kyse on vuoropuhelusta – älä siis toteuta aikeitasi mekaanisesti, tilanteesta välittämättä.
9. Pohdi keskustelun jälkeen, mitä tapahtui. Kävikö niin kuin ennakoit? Mitä opit? Miten turvaat osaltasi dialogin ja yhteistyön jatkumisen?
10. Muista ennen kaikkea, että olet pyytämässä apua huoltesi vähentämiseen. Lapsen asioiden kehittymisen kannalta tärkeintä on päästä jatkamaan yhteistyötä.

Lähde: Esa Eriksson ja Tom Arnkil, Huoli puheeksi - Opas varhaisista dialogeista, Stakes 2005

www.lastenseurassa.fi